

Назва навчальної дисципліни	Туристичні ресурси України
Галузь знань	<i>01 Освіта/Педагогіка</i>
Спеціальність	<i>014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)</i>
Кількість кредитів	4
Шифр навчальної дисципліни	<i>BK</i>
Прізвище, ім'я, по батькові викладача	<i>Кратко Ольга Вікторівна</i>
Науковий ступінь	<i>07.00.10 кандидат історичних наук</i>
Вчене звання	<i>доцент</i>
Посада викладача	<i>Завідувачка кафедри біології, екології та методик їх навчання</i>
Контактний телефон викладача	<i>0936950735</i>
Профайл викладача	http://www.kogpi.edu.te.ua/images/stories/Henrikh/bio_kaf/vykladachi/kratko.pdf
Е-mail викладача	kratkoolya@gmail.ua
Розклад консультацій	<i>Очні консультації</i>
Час проведення	<i>14.40 – 17.00</i>
Місце проведення	<i>45 ауд.</i>

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Туристичні ресурси України» належить до вибіркового компоненту циклу професійної підготовки здобувача першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) метою якої є професійна підготовка спеціаліста, яка передбачає теоретичну та практичну підготовку до здійснення самостійних наукових пошуків стосовно геопросторових аспектів організації, розвитку і функціонування національного туристсько-рекреаційного комплексу на базі ринкових механізмів, в контексті модернізації у відповідності до глобальних процесів, проблем та необхідності входження України в світову індустрію туризму.

Навчальний контент

Теми лекцій	Теми практичних занять	Методи контролю	К-ть балів
Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні основи вивчення туристичних ресурсів			
Тема 1. Рекреаційно-туристичні ресурси: поняття, класифікація	<i>Теоретико-методологічні основи вивчення туристичних ресурсів</i>	Усне та письмове опитування, тестовий контроль	15
Тема 2-3. Характеристика природно-рекреаційних ресурсів	Класифікація туристичних ресурсів Основні форми рельєфу в Україні як сприятлива умова розвитку туризму		
Змістовий модуль II. Характеристика туристичних ресурсів України			
Тема 4. Водні ресурси України	<i>Водні ресурси в Україні</i> Основні водні ресурси в Україні як сприятлива умова розвитку туризму.	Усне та письмове опитування, тестовий контроль	20
Тема 5. Ландшафтні ресурси України	<i>Ландшафтні ресурси України</i> Основні ландшафтні та орографічні ресурси в Україні як сприятлива умова розвитку туризму		
Тема 6. Загальна характеристика природно-антропогенних	Характеристика природно-заповідного фонду України		

рекреаційно-туристичних ресурсів України			
Тема 7. Загальна характеристика антропогенних рекреаційно-туристичних ресурсів України	Характеристика антропогенних ресурсів		
Змістовий модуль III. Інфраструктура туризму			
Тема 8-9. Рекреаційно-туристичні ресурси півдня України	Характеристика туристичних ресурсів України півдня України	Усне та письмове опитування, тестовий контроль	30
Тема 10-11. Рекреаційно-туристичні ресурси заходу України	Характеристика туристичних ресурсів заходу України		
Тема 12. Рекреаційно-туристичні ресурси півночі України	Характеристика туристичних ресурсів півночі України		
Тема 13. Рекреаційно-туристичні ресурси сходу України	Характеристика туристичних ресурсів сходу України. Паспортизація обраного туристичного регіону		
Індивідуальне навчально-дослідне завдання			15
Залік			20
Всього			100

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми в галузі освіти, що передбачає проведення досліджень і здійснення інновацій та характеризується комплексністю і невизначеністю умов та вимог.
ЗК1.	Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.
ЗК2.	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ФК6.	Здатність оперувати поняттями, законами, концепціями, вченнями і теоріями біології.
ФК7.	Здатність розкривати загальну структуру біологічної науки на основі взаємозв'язку основних учень біології для характеристики живих систем різного рівня організації.
ФК8.	Здатність використовувати поглиблені теоретичні та практичні знання, системні методології, міжнародні та професійні стандарти в області природничих наук.
ФК9.	Здатність використовувати сучасні методи біологічних та педагогічних досліджень, інтерпретувати та використовувати їх результати в освітньому процесі.
ФК16.	Здатність формувати в учнів ціннісне ставлення до збереження здоров'я та навколишнього

Формування програмних результатів

Індекс в матриці ОП	Програмні результати навчання
РН2.	<i>Вміти</i> використовувати різноманітні ресурси для пошуку потрібної інформації, критично аналізувати й опрацьовувати інформацію з метою використання її у сфері професійної діяльності із дотриманням принципів академічної доброчесності.
РН9.	<i>Знати та розуміти</i> основні концепції, теорії та загальну структуру

	біологічної науки.
PH11.	<i>Знати</i> біологічні механізми здоров'я людини та методологічні засади формування здорового способу життя та культури здоров'я особистості, застосовувати набуті вміння і навички у професійній діяльності з метою профілактики захворювань.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Перескладання тем / модулів відбувається під час проведення консультацій керівника курсу.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час тестового контролю заборонене (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
- Результати, отримані студентом у рамках неформальної освіти, можуть бути зараховані як частина освітнього процесу та прийняті до уваги під час оцінювання відповідних тем або модулів навчальної дисципліни, що дає змогу врахувати набуті знання та навички.

Самостійна робота

Завдання для самостійної роботи

Розподіл годин самостійної роботи студентів денної форми навчання (69 год.):

1. Підготовка до аудиторних занять: 1 год. на 1 год. аудиторних (практичних) занять (1×13 год.= 13 год.)
2. Підготовка до заліку: 2 год. на 1 змістовий модуль (1×3= 6 год.)
3. Виконання індивідуального завдання: 5 год.
4. Опрацювання окремих питань програми, які не викладаються на лекціях: 45 год.

Завдання для самостійної роботи

Розподіл годин самостійної роботи студентів заочної форми навчання (110 год.):

1. Підготовка до аудиторних занять: 1 год. на 1 год. аудиторних занять (1 × 10 год. = 10 год.)
2. Підготовка до заліку: 3 год. на 1 змістовний модуль (3×3= 9 год.)
3. Виконання індивідуального завдання: 5 год.
4. Опрацювання окремих питань програми, які не викладаються на лекціях: 86 год.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна форма навчання	Кількість годин денна форма навчання
1	Вивчення туристичних ресурсів 1. Глобальні тенденції розвитку туризму 2. Місце України на світовому туристичному ринку 3. Класифікація туристичних ресурсів 4. Інформаційні джерела та методи обробки інформації	3	5
2	Природно-заповідний фонд України 1. Природні заповідники. 2. Біосферні заповідники. 3. Національні природні парки.	3	5
3	Кліматичні ресурси та умови 1. Кліматичні ресурси Тернопільського туристичного регіону. 2. Кліматичні ресурси Рівненського туристичного регіону.	3	5

4	Характеристика антропогенних ресурсів 1. Історико-архітектурні ресурси 2. Подієві ресурси.	3	5
5	Бальнеологічні ресурси 1. Основні методи бальнеологічного лікування. 2. Бальнеологічні курорти України.	3	5
6	Водні туристичні ресурси 1. Водні ресурси Українського туристичного регіону. 2. Водні ресурси інших туристичних регіонів.	3	5
7	Оцінка рекреаційних ресурсів 1. Концепції та види оцінки РТР. 2. Підходи до оцінювання РТР. Проблеми оцінки РТР.	3	5
8	Структура індустрії туризму. Характеристики світового туризму.	2	5
9	Пейзажна типологія ландшафтів.	2	5
10	Особливості структури природних ресурсів України.	2	5
11	Нормативно-законодавча база у сфері використання водних, ландшафтних та орографічних туристичних ресурсів України.	2	6
12	Нормативно-законодавча база України у сфері використання культурно-історичних туристичних ресурсів України.	2	6
13	Рекреаційні ресурси України.	2	6
14	Управління у сфері гостинності.	4	6
15	Санаторно-курортний потенціал України.	4	6
16	Діяльність туристичних підприємств.	4	6
Всього		45	86

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів під час самостійної роботи та на практичних заняттях

1-2 бали – студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь недостатньо осмислена; самостійно відтворює частину навчального матеріалу; вміє застосовувати знання для виконання завдання за зразком; користується додатковими джерелами.

3 бали – знання студента є достатньо ґрунтовними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки та залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Студент виявляє вміння рецензувати відповіді інших та опрацьовувати матеріал самостійно.

4 бали – студент володіє глибокими та міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної учбової діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

5 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити й розв'язувати проблеми, самостійно здобувати та використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал у усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування та нахили.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальні завдання з дисципліни «Туристичні ресурси України» виконуються самостійно кожним студентом на основі вільного вибору теми завдання. ІНДЗ охоплює усі основні теми дисципліни. Метою виконання ІНДЗ є поглиблення знань студентів у тих темах курсу, що найменш розглядаються у лекційних і практичних заняттях. При виконанні та оформленні ІНДЗ студент може використати комп'ютерну техніку, інформацію з Інтернету, статистичний, довідковий та інші необхідні матеріали. Виконання ІНДЗ вимагає від студентів навичок аналізувати і систематизувати використану інформацію, робити висновки та рекомендації щодо вирішення поставлених проблем.

Теми індивідуальних завдань:

1. Бальнеологічні ресурси України.
2. Найбільш відомі курорти України та напрямки їх роботи.
3. Туристичні регіони України.
4. Класифікація туристичних ресурсів за діяльнісним підходом.
5. Основні історико-культурні ресурси України.
6. Кліматичні рекреаційні ресурси. Медико-кліматична характеристика основних природних зон.
7. Болотний фонд України. Можливості та перспективи використання в туризмі.
8. Замкові та фортифікаційні комплекси України.
9. Етнографічні області України. Як етнографічні ресурси використовуються на сучасному етапі розвитку туризму в Україні.
10. Національні парки в системі природоохоронних територій.
11. Проаналізуйте природні відмінності основних ландшафтних зон України.

Критерії оцінювання ІНДЗ

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	2 балів
2.	Складання плану дослідження	2 бали
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	2 балів
4.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	4 балів
5.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титольний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	5 бали
Разом		15 балів

Примітка. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за виконання ІНДЗ становить **15 балів**. Не виконання ІНДЗ оцінюється у 0 балів.

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	12-15	Відмінно
Достатній	8-11	Добре
Середній	4-7	Задовільно
Низький	0-3	Незадовільно

„Відмінно” відповідає **12-15** балам, ставиться: при виконанні ІНДЗ у повному обсязі, теоретична та практична (за наявністю) частини не мають помилок; відповіді на запитання вичерпні й аргументовані; оформлення відповідає вимогам, робота виконана вчасно.

„Добре” відповідає **8-11** балам, ставиться якщо: ІНДЗ виконано в повному обсязі і не має

помилки, які потребують її переробки; відповіді на запитання даються по суті, але не в деталях.

„**Задовільно**” відповідає **4-7** балам, ставиться, якщо ІНДЗ виконано не в повному обсязі; мають місце помилки; оформлення не відповідає вимогам; відповіді на запитання даються не в повному обсязі.

„**Незадовільно**” відповідає **0-3** балам, виставляється якщо: ІНДЗ виконана не в повному обсязі; мають місце суттєві помилки, які тягнуть за собою переробку; оформлення не відповідає вимогам; на запитання студент дає неправильні відповіді.

Методи навчання:

Лекція, розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, ілюстрування, самонавчання, практичні роботи, навчальні дослідження, дискусія, лекція-візуалізація, екскурсія, польові дослідження. консультації.

Методи контролю

Усне та письмове опитування, тестовий контроль, презентація робіт, оцінювання індивідуального завдання, залік. Оцінювання відбувається за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС (А, В, С, D, E, F, FX) та дозволяє продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Добре
C	75-81	Добре
D	67-74	Задовільно
E	60-66	Задовільно
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Критерії оцінювання за національною шкалою

Оцінка А «5» («відмінно») (90–100): студент виявляє міцні, глибокі та системні знання навчально-програмованого матеріалу; відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу; демонструє вміння самостійно знаходити та користуватися джерелами інформації, критично оцінювати окремі нові факти, явища, ідеї, встановлювати причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робити аргументовані висновки; користується широким арсеналом засобів доказів власної думки, вирішує складні проблемні завдання; виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способів розв'язання практичних завдань; творчо застосовує професійні вміння і навички; вміє пов'язати теорію з практикою; володіє культурою викладу інформації, мова студента грамотна.

Оцінка В «4» («добре») (82–89): студент виявляє міцні, повні, ґрунтовні знання навчально-програмованого матеріалу; демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати, порівнювати та систематизувати інформацію, встановлювати зв'язок з обраною професією та робити висновки; використовує загальновідомі докази у власній аргументації; вільно застосовує матеріал у стандартних ситуаціях; відповідь студента в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, однак при відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки; рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.

Оцінка С «4» («добре») (75–81): студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте його знання недостатньо глибокі та осмислені; відповідь на рівні загальних уявлень про предмет; демонструє деяке порушення логічності й

послідовності викладу матеріалу; виявляє вміння частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити певні, але неконкретні й неточні висновки; не вміє пов'язати теоретичні положення з практикою; має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації; виявляє невисоку культуру викладу знань.

Оцінка Д «3» («задовільно») (67–74): студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє елементарні знання фактичного матеріалу; викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коректування запитань; недостатньо володіє розумовими операціями; відсутні уміння і навички у роботі з джерелами інформації; не вміє логічно мислити та викласти свою думку.

Оцінка Е «3» («задовільно») (60–66): має мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному недостатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання у практичних ситуаціях.

Оцінка ФХ «2» («незадовільно») (35-59) (з можливістю повторного складання): студент не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосування знань у практичних ситуаціях; демонструє; не виявляє творчі уміння застосування знань, навичок у навчально-дослідній та практичній діяльності.

Оцінка F «2» («незадовільно») (0–34) (з обов'язковим повторним курсом): не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок.

Методичне забезпечення

1. Електронні конспекти лекцій.
2. Робочий зошит для практичних занять.
3. Презентації в Microsoft Office PowerPoint для супроводу викладання лекційного матеріалу.
4. Методичні матеріали на платформі Moodle.

Рекомендована література

Базова

1. Закон України «Про туризм» від 18 листопада 2003 р. № 1282 // Урядовий кур'єр. 2003. 25 груд. (№ 244) С. 15-19.
2. Закон України «Про охорону культурної спадщини» від 08.06.2000 р.
3. Закон України «Про курорти» від 5.10.2000 р. № 2026.
4. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреації та рекреаційної географії. К., 1998. 130 с.
5. Бейдик О.О. Рекреаційне районування. ГЕУ, в 3-х т. К. : вид-во ім. М.П. Бажана, 1990. Т.3.
6. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. К. : Видавничо-поліграф. центр «Київський університет». 2001. 395 с.
7. Кузик С.П. Теоретичні проблеми туризму: суспільно-географічний підхід: монографія. Львів: Видавн. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 254 с.
8. Любіцева О.О. Туристичні ресурси України: навч. Посібник. К.: Альтерпрес, 2007. 369 с.
9. Масляк П.О. Рекреаційна географія: навч. посібник. К.: Знання, 2008. 343 с. 10.
10. Мацола В.Л. Рекреаційно-туристичний комплекс України // НАН України. Інститут регіональних досліджень. Львів, 1997. 156 с.
11. Мацола В.І. Рекреаційно-оздоровчо-туристичний комплекс (питання теорії, методології, практики). Львів, 1998. 278 с.
12. Петранівський В.Л. Туристичне краєзнавство: навч. посіб. 2-ге вид., виправл. К.: Знання, 2008. 575 с.

13. Рутинський М.Й. Географія туризму України: навч.-метод. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 160 с.
14. Симоненко Б.К. Регіони України: проблеми розвитку. К.: Наукова думка, 1997. 10 с.
15. Стафійчук В.І. Рекреологія: навч. посібник. К.: Альтпрес, 2006. 250 с.
16. Туристичні ресурси України. К.: Ін-тут туризму федерації профспілок України, 1996. 352 с.
17. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.

Додаткова

1. Геоекологія рекреаційних зон України. К. : Нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 1996. 200 с.
2. Гетьман В.І. Українські Карпати. Ландшафтно-рекреаційні ресурси. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2010. 136 с.
3. Інформаційні інтернет – ресурси галузей туризму та готельно-ресторанного господарства: інформаційно – довідкове видання. Львів: Інститут економіки і туризму, 2009. 52 с.
4. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг. К.: Альтерпрес, 2002. 436 с.
5. Організація туристичної діяльності в Україні. Чернівці : Зелена Буковина, 2003. 312 с.
6. Поп С.С. Природні ресурси Закарпаття. Ужгород : ТОВ «Спектраль», 2002. 296 с.
7. Правове регулювання туристичної діяльності: збірник нормативно-правових актів. К.: Юрінком, Інтер, 2002. 640 с.
8. Природо-заповідний фонд України загальнодержавного значення: довідник. К., 1998. 240 с.
9. Соціально-економічна географія України: навч. посібник. Львів: Світ, 2000.
10. Федорченко В.Х. Туристський словник-довідник: Навч. посіб. К.: Дніпро, 2000. 54 с.
11. Шаблій О.І. Основи загальної суспільної географії. Львів: Видавн. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003.
12. Кратко О., Чернявська Н. Екологічний стан та біорізноманіття міста Тернополя. KREMENETS SCIENCE: OPEN AIR, АБО НАУКА В КРОСІВКАХ: збірник матеріалів науково-практичної конференції. Випуск IX / [за заг. ред. О. В. Тригуби]. Кременець: ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2024. С.62-64.

Інформаційні ресурси

- <http://www.necu.org.ua> – Національний екологічний центр України.
- www.ecoleague.net – Всеукраїнська екологічна ліга.
- www.rac.org.ua – Ресурсно-аналітичний центр «Суспільство і довкілля».
- <http://clubofrome.org.ua> – Український римський клуб.
- www.ecoclub.kiev.ua – Екоклуб «Зелена хвиля», екопосилання, зелений кінотеатр.
- <http://biology.org.ua> – Український біологічний сайт, екол. олімпіади, турніри.
- <http://biol.univ.kiev.ua> – Біофак Київського ун-ту ім. Тараса Шевченка.
- <http://ecoportal.univ.kiev.ua> – Матеріали екол. конф., публікації, освіта.
- <http://elvisti.com/ecology> – Електронні вісті «Екологія».
- <http://shlapak.org.ua> – Екологічні продукти.
- <http://proeco.visti.net/naturalist/> – Електронна версія журналу «Натураліст».
- <http://www.ukr smb.info/eg.htm> – Сайт «Екологічної газети».
- <http://Ukrainainkognita.org.ua> – Природо-заповідний фонд України.
- <http://www.tourism.gov.ua> - Офіційний сайт департаменту туризму Міністерства культури і туризму України
- <http://www.ukrstat.gov.ua>. - Офіційний сайт Держкомстату України
- www.qdpro.com.ua – Історія туризма
- www.mdoffice.com.ua – Офіційний сайт Організація міжнародного туризма
- http://www.world-ecotourism.org/ruso/declarations/dec_quebec.htm – Глобальний етичний кодекс туризму ВТО
- www.mintourism.crimea-portal.gov.ua Міністерство курортів і туризму АР Крим
- www.ukrmuseum.org.ua Музейний простір України
- www.tourism.crimea.ua Офіційний Інтернет-сайт Криму “Крим туристичний”
- www.7chudes.in.ua Офіційний сайт Всеукраїнського проекту «7 чудес України»

www.ukrstat.gov.ua Офіційний сайт Державного Комітету статистики України
<http://www.unctad.org> Офіційний сайт Конференції ООН з торгівлі і розвитку ЮНКТАД
<http://www.oecd.org> . Офіційний сайт Організації економічного співробітництва і розвитку
<http://oberon.sourceoecd.org> Статистична інформація
<http://www.weforum.org> Офіційний сайт Світового економічного форуму
<http://www.wto.org> Офіційний сайт Світової Організації торгівлі
<http://www.europa.eu.int/comm/eurostat> Офіційний статистичний сайт Євросоюзу

ЗКратко О.В.